

Metru virs zemes

INGRĪDA
MIČĀNE

Vietējie zemeņu audzētāji spēj sākt sezonu tikpat ātri kā grieķi, proti, jau agrā pavasarī, taču vispirms jāpārkāpj psiholoģiskā robeža, saprotot, ka jāiegulda vairāk zināšanu, riska un tad var ražot zemesnes daudz ilgākā laikā, uzskata zīmola "Augusta zemesnes" turētājas SIA "Mad Nordic" agronoms Guntars Dzērve.

"Rokoties pa audzēšanas ieteikumiem, atradu atziņu – ja zemesnes paceļam 1,20 m no zemes, par 100 km "pārvietojamies" uz dienvidiem. Tātad šis ir ideāls vairants Latvijas apstākļiem, lai dabūtu gatavas ogas ātrāk nekā citi. Un tas strādā!" saka saimniecības agronoms Guntars Dzērve.

Pirmoreiz zemesnes viņš stāda marta beigās, raža ienākas maija pēdējā nedēļā. Otrreiz stāda nedaudz vēlāk, raža attiecīgi pabīdās, un tā ogu novākšanu izdodas "piedzīt" līdz pat oktobrim. Kad stādi rudenī norāž, tos noņem un likvidē, tad gatavojas ziemai – tīra tuneļus, saloka plēves utt. Savukārt nākamajā pavasarī renēs liek jaunu kompostu, brauc uz Nīderlandi pēc stādiem, un cikls sākas no jauna. Dzērve atzīst, ka šāds paņēmiens nav no jauna izgudrots ritenis, bet gan Nīderlandē personīgi noskatīta pieredze. Jā, kļūdas ir bijušas, taču beigu beigās atrasts optimāls variants, pie kā saimniecība turēsies turpmāk un ko arī iesaka visiem interesentiem, kas kuplā skaitā brauc uz Mālpili pēc pieredzes.

Saimniecībā patlaban ir nepilns hektārs segto platību ar apmēram 50 000 stādu, un ģimenes uzņēmumam šāda tehnoloģija dodot trīsreiz lielāku ražību nekā stādīšana zemē. Kāpēc? "Esmu sapratis – lai mēs būtu efektīvi un varētu konkurēt ar Grieķijas zemeņu "plūdiem", maksimāli kvalitatīvas ogas jāaudzē ar vismazāko ieguldījumu. Tātad neder zemē stādīšana, jābūt segtajai platībai. Arī šis pavasaris to pierādīja. Gads sākās ļoti cerīgi, aprīlī bija laba augšanas dinamika, bet maijs bija auksts, drēgns, un tiem audzētājiem, kam stādi bija zemē, biežais lietus no augšas izskaloja kāliju, kalciju. Ja nebija iespēju stādus piebarot, ogas sanāca mazas, skābas, attiecīgi nevarēja dabūt labu tirgus cenu. Es vedu kvalitatīvus stādus no Holandes, ūdeni un barības vielas stāds saņem ar apūdeņošanas sistēmu. Rezultātā no krūma var

PUBLICITĀTES FOTO

"Ņemu no holandiešiem pārbaudītas šķirnes. Piemēram, 'Flair', 'Sonsation', 'Malling', 'Centenary', kas domātas stādīšanai "plauktu sistēmās" un pareizas audzēšanas rezultātā dod līdz 750 g ogu no cera," teic Guntars Dzērve.

noņemt ap 700–750 gramu saldu un lielu ogu."

Jāmaina domāšana

Guntars ir absolūti pārliecināts, ka Latvijā ir tikpat spējīgi zemeņu audzētāji kā citviet pasaulē, taču nedaudz jāpamaina domāšana, lai pēc iespējas pagarinātu sezonu.

"Mēs varam pārņemt, ko pasaule jau atklājusi – kā kvalitatīvi izaudzēt stādu, kā to iesaldēt un apstrādāt. Mans mērķis ir padalīties ar pieredzi – dodam stādus, plēvi, paletes, lai katrs, kas grib, spētu izaudzēt kvalitatīvu zemeni, un tā mēs palielinātu ogu ēšanas apjomu. Līdz šim zeme Latvijā bijusi kulta oga, kuru intensīvi ēd nedēļu pirms un pēc Jāņiem, pēc tam trīs nedēļas vāra zāpes. Pēdējos gados šo ogu sāk pīrīt jau no marta, kopējais zemeņu patēriņš pat trīskāršojies. Bet tas notiek, pateicoties importa ogām! Vietējam audzētājam jāiet līdz pasaules tendencēm un jācenšas piedāvāt vietējās zemesnes tikpat ātri kā grieķiem, taču tad jāpārkāpj psiholoģiskā robeža, saprotot, ka jāiegulda vairāk zināšanu un riska un tad var ražot zemesnes daudz ilgākā laikā! Diena paliek garāka par nakti jau marta vidū, jau tad jāsāk stādīt tuneļos zem plēves, mēģinot pagarināt sezonu līdz septembrim," teic Guntars.

Viņš arī uzskata, ka latviešu pircējs joprojām ir emocionāli uzticīgs vietējai ogai, lai gan tas nav viegli laikā, kad vasaras sākumā grieķu zemesnes maksā

neizjūt. Mālpili ir daudz jaunu ģimeņu un studentu, kas labprāt piestrādā ogu novākšanas laikā. "Darbs šeit nav smags un nav jālokās pie zemes. Esmu novērojis, ka vidēji cilvēks vienā stundā var nolasīt 18–19 kg labu ogu, tas ir ļoti daudz, un viņš arī nav pārguris. Turklāt ražojam visu sezonu, mums nav jānovāc uzreiz nezcik tonnu vienā dienā, bet gan pakāpeniski 200–300 kg, tad pieaicinām studentus uz laiku un tiekam galā."

Par ogu pārstrādi pagaidām gan netiek domāts. "Esam par mazu šai lietai un gribam tādi palikt – elastīgi, orientēti uz kvalitatīvas deserta ogas audzēšanu. Darbs ir intensīvs no marta līdz septembrim, bet, ja šo biznesu papildina vēl ar dārzeniem, avenēm un krūmmellenēm, tas nesīs labus ieņēmumus un šāds saimniecības modelis pilnībā var uzturēt ģimeni."

Kas attiecas uz kooperāciju, tad arī tā pagaidām netiek plānota. "Tur jābūt ļoti skaidriem spēles noteikumiem, ekonomiskam pamatojumam. Ja strādā kooperatīvā, profesionāli atbildi par savu un visu kopējo darbu. Bet var gadīties, ka sēdi uz desmit krēsliem un beigās atsēdiesies uz zemes. Daudz kas kooperācijā ir sačakarēts, daudzviet kooperatīvi pastāv tikai tāpēc, ka tur ir ļoti spēcīgas personības, piemēram, mans kursabiedrs "Latrapa" valdes priekšsēdētājs Edgars Ruža. Nezinu – varbūt vēl pāris sezonu pamācīšos, tad varbūt pie kāda došos."

Paplašinās stādu biznesu

Savukārt jautāts par ogu noietu izmaiņām kovidlaikā, Guntars teic, ka pieprasījums audzis, turklāt cilvēki vairāk sākuši izbraukt uz laukiem un klātienē apciemot zemniekus.

"Šis ir iespēju laiks, kad vari eksperimentēt gan ar audzēšanu, gan pārdošanu. Sadarbības modelis ir tāds, ka cenšos sameklēt divus trīs vairumtirgotājus. Vēl ir uzticīgi bioveikali, specializēti veikaliņi, taču daudzi pircēji vēlas braukt tieši

Darbības modeli nemainīs

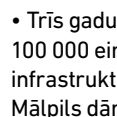
Jautāts par darbiniekiem, Guntars atzīst, ka to trūkumu

PĀRKĀPUMA BŪTĪBA

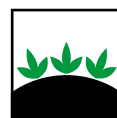

SĒKLA

• Zīmola "Augusta zemesnes" turētāja SIA "Mad Nordic", reģistrēta 2012. g. ar 2800 eiro pamatkapitālu.

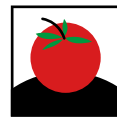
• Trīs gadu laikā investēti 100 000 eiro saimniecības infrastruktūras sakārtošanā Mālpils dārzniecībā un segto platību – tuneļu un siltumnīcu – izbūvē, zīmola izveidošanā.

DĪGŠANA

• Kopumā izbūvēti vairāk nekā 20 tuneļu un trīs siltumnīcas zemeņu audzēšanai.

• Apgrozījums 2020. g. – 90 981 eiro, kas ir 3% pieaugums salīdzinājumā ar 88 495 eiro 2019. gadā. Provizorisks 2021. gada apgrozījums – ap 90 000 eiro.

AUGĻI

• Pērn gūta 6429 eiro peļņa salīdzinājumā ar 16 749 eiro zaudējumiem pirms gada.

• Plānots sākt avenu un krūmmelleņu audzēšanu tuneļos, kā arī audzēt dārzeņus, atjaunojot kādreizējās Mālpils dārzniecības slavu.

uz saimniecību un klātienē redzēt, kā ogas tiek audzētas. Pircējs kļūst arvien prasīgāks un ir gatavs maksāt vairāk par kvalitāti un pārliecību, ka iegādātais produkts ir patiešām veselīgs un drošs.

Plānojam attīstīt e-komerciju, taču ne svaigo ogu segmentā, bet gan stādu un konsultāciju biznesā. Daudzi brauc šurp, grib pamēģināt. Par zināšanām, protams, jāmaksā, bet nu man tas ir vairāk vēlmes limenī, lai latviešu ēdāju un audzētāju paliek vairāk. No tiem simtiem cilvēkiem, kas aktīvi konsultējas pie manis, daži audzētāji sanāks. Viens puisis jau nopietni darbojas Saukas pusē, viens ir Limbažu pusē. Jaunieši redz, kā es te skrienu, bet viņi redz arī iespējas, ies tālāk un būs vēl veiksmīgāki."

VĒRTĒJUMS: Jāapgūst zināšanas un jāspēj riskēt

Valda Laugale, Dārzkopības institūta vadotāja pētniece: "Zemeņu audzēšana zem segumiem pieaugs arvien vairāk, jo tādējādi var samazināt klimatisko apstākļu ietekmi, kā arī uzlabot ogu kvalitāti un samazināt darbaspēka izmaksas un ķīmisko augu aizsardzības līdzekļu lietošanu. Piekrītu, ka arī pie mums zemesnes var audzēt tikpat labi kā Holandē un mūsu audzētāji nav sliktāki, tikai jāapgūst zināšanas, kā to pareizi darīt, kā arī jāspēj riskēt. Tomēr jāņem vērā, ka segto platību ierīkošanai nepieciešami lieli kapitālieguldījumi, kas neatmaksāsies tūlīt pirmajos audzēšanas gados. Tāpēc svarīgs ir valsts un ES atbalsta apjoms šādu konstrukciju ierīkošanai. Agrajām Latvijas ogām

cenu ziņā tomēr ir ļoti grūti konkurēt ar ievestajām no dienvidvalstīm, kur izmaksas ir daudz zemākas. Kamēr vēl agro vietējo ogu nav daudz, tās izpērk arī par augstu cenu, bet, pieaugot apjomam un audzētāju konkurencei, varētu būt realizācijas grūtības. Ogu imports samazinās vasaras otrajā pusē, kad varētu vairāk piedāvāt vietējās zemesnes. Stādu bizness attīstīsies, ja būs daudz audzētāju, kam tie būs nepieciešami, kā arī stādiem jābūt kvalitatīviem un veselīgiem. Diemžēl daudzi audzētāji, kas līdz šim audzēšanā izmantojuši dažādus ievestos stādus, saskārušies ar stādu infekciju ar sakņu un vadaudu slimībām, kas var sagādāt nopietnas problēmas."

**Latvijas Bizness
inovācijas atbalsta**

Imt